

Bedside Singers Nederland

Jaarverslag 2023

Hartelijk dank!

We zijn afhankelijk van gulle donateurs en fondsen. We zijn daarom ontzettend blij met de warme steun van:

- het Oranje Fonds,
- het Mr. August Fentener van Vlissingen Fonds,
- Ars Donandi,
- de Contribute Foundation,
- Stichting RCOAK,
- Stichting Henriëtte Fonds en
- het Dr. C.J. Vaillant Fonds.

Stichting Bedside Singers Nederland
Sumatrakade 1405
1019 RP Amsterdam
contact@bedsidesingers.nl bestuur@bedsidesingers.nl
06-12995551 (Ingrid Windmeijer, voorzitter)
KvK-nummer: 75090988
RSIN: 860138458
IBAN: NL48 SNSB 0785 6912 43

Tekst en samenstelling: Brenda Poppenk

Voor kant: de Bedside Singers Amsterdam zingen in Hospice ZorgHerberg Oostpoort © Marc Driessen

Inhoudsopgave

Over ons	4
• Wat is de missie van Bedside Singers Nederland?	4
• Wat is ons doel?	4
• Hoe bereiken we ons doel?	5
• Waarom vinden wij dit belangrijk?	5
• Onderzoek wijst uit: muziek heeft een positief effect	5
• Wat zijn onze kernwaarden?	6
• Wie we zijn: zangers met een warm hart	6
◦ Diep geraakt	7
• Wie we zijn: het bestuur en de medewerkers	8
Onze koren op de kaart	8
• Eerst aspirant-lid, dan volwaardig lid	8
◦ Omringd met liefde	9
• Gedragscode	10
• Sander de Hosson: onze ambassadeur	10
Wat bereiken we in 2023?	11
• 1. We managen onze groei	11
• 2. We borgen de kwaliteit van onze koren	13
• 3. We vergroten onze naamsbekendheid	16
• 4. We verbeteren onze financiële basis	20
Het bestuur	24
ANBI-status	24
◦ Diepe ontspanning	24
Een blik vooruit naar 2024	25
• Volwaardig lid per 1 januari 2024	25
• Korendagen 2024	25
• Een nieuwe coördinator en een nieuwe functie	26

Koorleidersdag
7 oktober 2023
© Gerda Roelofs |
Bedside Singers
Almere

De Bedside Singers in 2023

Het jaar 2023 was een mooi en goed jaar voor ons. Het aantal Bedside Singerskoren groeide, we verzorgden inspirerende bijeenkomsten en trainingen voor (nieuwe) Bedside Singers en we leidden nieuwe trainers op. Ook gaven we onze mooie stichting een stevige financiële basis en vergrootten we onze naamsbekendheid. En het belangrijkste? We zongen mooie liedjes voor mooie mensen; we boden troost, ontspanning en afleiding aan mensen in de stervensfase. En we voelden ons gezegend om dit werk te mogen doen.

In dit jaarverslag lees je hoe het jaar 2023 eruit zag voor ons.

Over ons

De Bedside Singers zingen voor mensen in de laatste levensfase: voor de ziel op reis. Wij zitten rond het bed en zingen rustgevende liedjes die ruimte bieden aan ontspanning, troost en afleiding. We komen met 3 of 4 zangers langs in hospices, ziekenhuizen, verpleeghuizen en thuis en zingen 3-stemmig en a capella. Naasten en verzorgers zijn welkom om mee te luisteren. Er zijn geen kosten aan verbonden: de Bedside Singers zingen op vrijwillige basis.

Wat is de missie van Bedside Singers Nederland?

Als Bedside Singers Nederland willen we het stervensproces verlichten door te zingen aan het bed, als waardevolle aanvulling op het palet van complementaire palliatieve zorg in Nederland. We zien sterven als onderdeel van het leven en vinden het belangrijk om het sterfbed met elkaar te dragen: *we walk each other home*. We merken dat zingen zorgt voor troost en verbinding, bij zowel de stervenden als de naasten. In veel culturen is het zingen voor stervenden gewoon. Wij willen deze traditie graag een plek geven in Nederland.

Wat is ons doel?

Op termijn willen we dat iedereen in Nederland, die dat wil, kan worden toegezongen in de laatste fase van het leven. Onze wens is dat er overal in het land koren zijn die aan zangverzoeken gehoor kunnen geven. Daarbij streven we ernaar om flexibel en snel zangmomenten te kunnen organiseren.

Hoe bereiken we ons doel?

Om ons doel te bereiken ondersteunen we Bedside Singerskoren in heel Nederland: we bieden praktische handvatten om een koor op te richten, bevorderen de kwaliteit van de koorleiders en zangers en zorgen voor uitwisseling en verbinding.

In onze statuten formuleren we het als volgt:

- Wij bevorderen het zingen aan het bed als instrument van complementaire palliatieve zorg in Nederland. Daarnaast willen wij uitwisseling en samenwerking faciliteren en bevorderen tussen koren met de naam Bedside Singers, als een lerend netwerk.
- Wij ondersteunen de kwaliteit en professionaliteit van onze koorleiders en zangers in Nederland.

Ayla, Bedside Singer in Haarlem, zegt het zo: "Wat ik hoop te bereiken als Bedside Singer? Dat er in Nederland meer aandacht voor elkaar komt en dat er op bijzondere momenten meer samen wordt gezongen. Ik hoop dat het een groter onderdeel wordt van onze cultuur."

Waarom vinden wij dit belangrijk?

Iedereen sterft en dus heeft iedereen met sterven te maken. Het is daarom voor iedereen belangrijk om goed om te gaan met verlies en rouw. Sterven doe je maar 1 keer en we wensen iedereen een goed sterfbed toe, voor zowel de stervende als de nabestaanden. Voor de achterblijvers verlicht een rustig verlopen sterfbed de rouw. Wij denken dat wij als Bedside Singers hieraan kunnen bijdragen.

Onderzoek wijst uit: muziek heeft een positief effect

Muziek maakt herinneringen los, wijst onderzoek uit. Het zorgt ook voor ontspanning, verlaging van de bloeddruk en vermindering van stress. Studies laten verder zien dat het luisteren naar muziek een positief effect heeft op de stemming, de cognitieve vermogens en zelfs kan helpen om fysieke pijn te verminderen. Bovendien kan muziek bijdragen aan een gevoel van verbondenheid en ondersteunen bij de spirituele of religieuze beleving.

Jan Faber, koorleider van de Bedside Singers Groningen: "Wij vullen de leemte van tekortschietende woorden. Even geen medicijnen, geen onderzoek, geen polonaise aan het lijf. Het is prachtig om iemand rust te geven en te ondersteunen. In dat opzicht zijn we een soort hulpverlener."

Wat zijn onze kernwaarden?

Menselijk

We zijn van waarde voor mensen in de stervensfase door, voornamelijk via zang, contact te maken met de toegezegene. Zo bieden we ontspanning, verbinding, bezinning en troost.

Met respect en compassie

We geven met compassie en respect open aandacht aan de mensen voor wie we zingen. We erkennen de ander zoals hij is, zonder een oordeel te vormen, en zijn betrokken zonder overspoeld te worden door de emoties die kunnen opkomen. We staan voor authentiek contact en waardevolle interactie.

Gericht op kwaliteit

We werken met zowel professionals als amateurzangers. We scholen ons tijdens repetities, workshops en trainingen in de specifieke kwaliteiten die nodig zijn voor het zingen aan het bed.

Betrouwbaar en zorgvuldig

We respecteren de privacy en grenzen van de toegezegene. De stervensfase is kwetsbaar, intiem en bijzonder. We vinden het een eer om daaraan bij te dragen. We doen alles met zorg en in overleg met de toegezegene en de naasten en stellen ons bescheiden op. We komen zachtjes binnen en nemen onze eigen krukjes mee. Zo hoeven we geen stoelen te verplaatsen. Alle Bedside Singers tekenen een gedragscode (zie pagina 10).

Wie we zijn: zangers met een warm hart

Bedside Singers zijn mensen die houden van samen zingen en van een muzikale ontmoeting met een ander. Het maakt ons blij om via het zingen persoonlijk contact te maken. We merken dat we daarmee echt ondersteuning bieden en vinden het ontroerend om te zien hoe mensen worden geraakt. Dat geeft ons veel voldoening. In 2023 telden we 132 Bedside Singers van koren die volwaardig lid zijn (deze zangers betalen contributie). In totaal telden we in 2023 naar schatting 210 Bedside Singers, met de zangers van de koren die aspirant-lid zijn erbij.

Diep geraakt

Een dochter bracht mooi onder woorden wat ze bij het zingen voor haar vader en de familie hebben ervaren. Ze stuurde een berichtje aan Mariëtte Burm, de koorleider van de Bedside Singers Leiden:

“Beste Mariëtte, vaak denken we nog terug aan de prachtige avond dat Ria, Agnes, Jolanda en Ingrid bij mijn vader kwamen zingen. Het heeft hem diep geraakt en ons ook (zijn dochters, kleinkinderen en schoonzoon). Ik had vaak gesprekken met mijn vader en we waren het erover eens dat de stem toch wel het mooiste instrument is dat er bestaat. **En dat hebben we die avond intens ervaren, zo bijzonder, zoveel ontroering hebben we gevoeld.** Inmiddels is mijn vader overleden en zijn we bezig met het regelen van zijn uitvaart. In het begin van de uitvaart steken we - zijn kinderen en kleinkinderen - kaarsen aan rond de kist. Omdat we zo ontzettend geraakt zijn door het zingen van jullie, wilden we informeren of jullie ook op een uitvaart zingen? We zouden het prachtig vinden als begeleiding bij het aansteken van de kaarsen.”

De Bedside Singers Leiden e.o. © Fenna Jensma

Wie we zijn: het bestuur en de medewerkers

Met 5 bevoegen mensen bouwden we in 2023 verder aan de landelijke organisatie Bedside Singers Nederland.

Ons bestuur bestond in 2023 uit:

- Ingrid Windmeijer (voorzitter)
- Els Groot (penningmeester)
- Gerda Naber (secretaris en fondsenwerver)

Onze medewerkers in 2023 waren:

- Petrie Akkerman (oprichter, artistiek leider, hoofdtrainer), werkzaam als zzp-er.
- Brenda Poppenk (coördinator en communicatieadviseur), werkzaam als zzp-er.

Brenda Poppenk gaf in 2023 aan dat ze per 1 januari 2024 wil stoppen als coördinator maar wel de rol van communicatieadviseur wil blijven uitvoeren. In het najaar van 2023 zetten we daarom een sollicitatieprocedure in gang. Marieke Maan zal vanaf 1 januari 2024 de coördinatorsrol van Brenda overnemen en ook administratieve taken overnemen van Els Groot en Gerda Naber.

Onze koren op de kaart

Het aantal koren blijft groeien in 2023.

[Het kaartje op onze website](#) laat zien waar onze koren zich bevinden en hoe je in contact kunt komen. De witte punaises vertegenwoordigen de aspirant-koren en de blauwe de koren die volwaardig lid zijn. Bij de oranje vlaggetjes wordt misschien een koor opgericht.

Eerst aspirant-lid, dan volwaardig lid

Koren in oprichting doorlopen een vast traject van aspirant-lid naar volwaardig lid.

Aspirant-lid

Koren worden eerst aspirant-lid van Bedside Singers Nederland. We doen telefonisch een intake-gesprek: om kennis te maken, verwachtingen af te stemmen en uitleg te geven over onze werkwijze. De

initiatiefnemer van het koor tekent een overeenkomst als aspirant-lid, namens het koor in oprichting. Daarna ontvangt zij of hij ons starterspakket (voor 45 euro). Het duurt ongeveer een half jaar voordat er een stabiel koor is ontstaan met minimaal 6 zangers.

Volwaardig lid

Bestaat het koor uit minimaal 6 zangers en voelen zij zich goed bij de liedjes en de aanpak van de Bedside Singers? Dan kan het koor besluiten om volwaardig lid te worden. Dit kan 4 keer per jaar: per 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober. We spreken een telefonisch coachingsgesprek af om te kijken hoe het gaat en wat een koor nodig heeft. De initiatiefnemer van het koor tekent vervolgens wederom een overeenkomst. Daarna is het koor volwaardig lid en betalen alle koorleden contributie aan Bedside Singers Nederland. In 2023 is dat 20 euro per koorlid per jaar. Als het koor later in het jaar lid wordt, betalen de koorleden dit bedrag naar rato. Het duurt ongeveer 8 tot 12 maanden voordat een koor aan het bed kan zingen. [Hier lees je de hele procedure.](#)

Omringd door liefde

De Bedside Singers Drents-Friese Wold op hun Facebookpagina: "Gistermiddag mochten we zingen voor een mevrouw. Zij woont in een mooie, kleinschalige woonvorm voor dementerenden en is op hoge leeftijd. Eergisteren kwam een mailtje bij ons binnen: 'Vrijdag is ze jarig, maar misschien is dat al te laat. Er is geen contact meer met haar, ze ligt in bed en is toe aan haar laatste reis.' Wat fijn dat onze groep zo flexibel is dat we gister al samen konden komen rond haar bed om voor haar en haar kinderen te zingen. En wat was het een mooie ervaring voor hen en voor ons. We zongen wel 6 liedjes, die dankbaar werden ontvangen. **Er waren tranen, er werd gelachen, en moeder werd omringd door liefde.** Ze was zelf in diepe rust met gesloten ogen, alleen een hele kleine beweging van haar mond, terwijl wij aan het zingen waren, verried dat ze iets meekreeg van onze zang.

Met een tevreden en dankbaar gevoel gingen wij weer naar huis. En toen... kwam het mailtje. De verzorgster van mevrouw schrijft ons: 'Wat een bijzonder indrukwekkend moment toen ik weer terugkwam bij mevrouw: ze lag met open ogen te kijken en volgde ons toen we aan het napraten waren. Wat een supermooie waardevolle ervaring om te hebben meegemaakt en dat dit op zo'n korte termijn gerealiseerd kon worden voor mevrouw en familie. Namens de familie ook nogmaals dank.' Wij zijn er stil van."

Gedragcode

Alle Bedside Singers tekenen een gedragscode voordat ze daadwerkelijk aan het bed gaan zingen. Met deze gedragscode maken we een aantal belangrijke afspraken met elkaar:

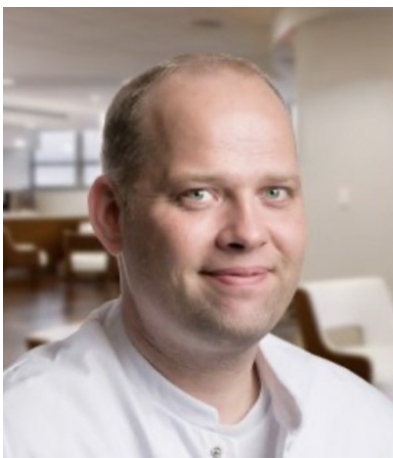
- Met deel 1 van de gedragscode zorgen we ervoor dat de toegezongene zich veilig kan voelen als we in hun intieme sfeer komen en voor ze gaan zingen.
- Met deel 2 zorgen we ervoor dat elk Bedside Singerskoor een veilige plek is voor alle zangers, zodat er vertrouwen en verbinding kan ontstaan.

Sander de Hosson: onze ambassadeur

Sander de Hosson werd na de zomer van 2022 onze ambassadeur en daar zijn we heel blij mee en trots op. Hij is longarts en een man met een missie: met hart en ziel zet hij zich in voor betere palliatieve zorg. Hij schreef het boek Slotcouplet, met ontroerende verhalen uit zijn dagelijkse praktijk. Ook is hij mede-oprichter van [Carend](#), een organisatie die zich inzet voor het verbeteren van de palliatieve zorg in Nederland. Sander is een bekende in de palliatieve wereld en hij deelt regelmatig berichten over ons via zijn social-media-kanalen. Dat leverde in 2022 een hausse op aan aanmeldingen en een explosieve groei van het aantal koren. Eind 2022 vroeg hij zijn achterban om ons een gift te geven. Zijn oproep leverde ruim 1.000 euro op.

We zongen tijdens het congres van Carend

Op uitnodiging van Sander de Hosson zong een delegatie van Bedside Singers uit Leiden, Utrecht en Amsterdam op 16 maart 2023 tijdens het eerste congres van Carend, op het grote podium van de Jaarbeurs in Utrecht (voor ongeveer 900 mensen). Dat vergrootte onze zichtbaarheid en bekendheid in het palliatieve netwerk aanzienlijk.

Sander de Hosson

Sander de Hosson: "Palliatieve zorg verdient álle aandacht en de Bedside Singers dragen daar een waardevol steentje aan bij. Ik hoorde ze voor het eerst zingen tijdens een symposium over palliatieve zorg, georganiseerd door Topaz in Leiden. **Ik was onder de indruk van hun prachtige 3-stemmige 'wiegeliedjes'**. Daarmee brengen ze rust, ontspanning en verlichting in de laatste levensfase. Hun missie is om in heel Nederland koren op te richten om zoveel mogelijk mensen in de palliatieve fase te kunnen toezingen. Dat doel ondersteun ik van harte!"

Wat bereikten we in 2023?

In ons jaarplan van 2023 stelden we onderstaande 4 ambities vast. In dit jaarverslag zetten we op een rij wat we hebben bereikt.

1. We managen onze groei
2. We borgden de kwaliteit van onze koren
3. We vergroten onze naamsbekendheid
4. We verbeteren onze financiële basis

In hoeverre hebben we dit waar gemaakt? Je leest het hieronder.

1. We managen onze groei

Petrie Akkerman

Petrie Akkerman, zangeres en therapeut, richtte eind 2016 het eerste Bedside Singerskoor op, met een aantal zangers uit haar buurt in Amsterdam. In Nederland bestonden dit soort koren nog niet, elders in de wereld wel, onder de naam [Threshold Choirs](#). Dit is een wereldwijd netwerk van koren, ontstaan vanuit Amerika. Het Amsterdamse koor sloot zich daarbij aan.

Petrie Akkerman, oprichter, artistiek leider en hoofdtrainer: "Muziek is ontzettend krachtig, je kunt ermee raken en verbinden. Het komt direct binnen. We horen vaak terug dat mensen zich gedragen en gesteund voelen door onze rustgevende liedjes. Laatst wist iemand dat zo mooi te beschrijven. Ze zei: **'Ik voel me als een plantje dat water krijgt'**. Bovendien is het wetenschappelijk aangetoond dat het luisteren naar muziek zorgt voor pijnvermindering. We zien dan ook regelmatig dat de ademhaling rustiger wordt als we zingen."

In 2019 wonnen de Bedside Singers Amsterdam de Overhoop Prijs. Het initiatief kreeg brede aandacht in de landelijke media en dat leverde veel reacties op van mensen die ook graag Bedside Singer wilden worden. We besloten om de Stichting Bedside Singers Nederland op te richten, om nieuwe koren op weg te helpen.

De corona-jaren zette ons werk tijdelijk *on hold*. Vanaf begin 2022 konden onze koren weer zingen. Na de zomer van 2022 werd longarts Sander de Hosson - bekend door zijn tomeloze inzet voor goede palliatieve zorg in Nederland - onze ambassadeur. Op zijn social-media-kanalen besteedde hij aandacht aan ons werk en dat leverde opnieuw veel belangstelling op voor het zingen aan het bed. Het aantal koren groeide in 2022 explosief van 11 naar 29 (aspirant- en volwaardig lid samen).

In 2023 groeiden we verder naar 38 koren. In totaal hebben we in 2023 506 keer aan het bed gezongen van iemand in de stervensfase. In 2022 waren dat 360 mensen. Dat betekent een groei van 40,5%. Bij het zingen aan het bed waren er vaak naasten aanwezig, die niet zijn meegeteld. De verwachting is dat de groei in 2024 doorzet want een aantal koren staat op het punt om aan het bed te gaan zingen of is net begonnen met zingen aan het bed.

Om de groei van koren in goede banen te leiden deden we in 2023 het volgende:

- We begeleidde alle koren richting het zingen aan het bed, [volgens een vaste structuur](#).
- We organiseerden op 25 april 2023 een online informatiebijeenkomst voor 35 nieuwe belangstellenden.
- Petrie Akkerman was in 2023 de enige trainer die de Basisworkshop verzorgde. Om de capaciteit te vergroten leidde zij in 2023 2 trainers op die in de loop van 2024 zelfstandig de Basisworkshop kunnen gaan geven. Verder ontwikkelde zij een Gevorderden workshop die zij testte bij de Bedside Singers Amsterdam. Deze pilot krijgt een vervolg in 2024. Daarnaast begeleidde zij Alet Wildmann, Bedside Singer in Arnhem-Nijmegen, als tweede trainer van de Ankertraining. Hierdoor konden we in 2023 2 Ankertrainingen aanbieden: in Noord-Nederland en in Zuid-Nederland.
- Het Oranje Fonds bood ons, naast financiële steun, aan om gebruik te maken van de expertise van de SESAM Academie. Deze organisatie helpt vrijwilligersorganisaties en sociale ondernemingen met professioneel advies. Samen met de adviseurs van de SESAM Academie maakten we een prognose van de groei van het aantal koren in de komende 5 jaar. In 2024 helpen zij ons verder met kijken naar welk organisatiemodel bij ons past.

2. We borgen de kwaliteit van onze koren

Een Bedside Singerskoor is geen gewoon koor. Om op een goede en fijngevoelige manier te kunnen zingen aan het bed zijn meer vaardigheden nodig dan 'alleen maar' mooi zingen. Bij de training van de koorleden en koorleiders draait het om 2 elementen: om de muzikale en om de psychologische vaardigheden.

Muzikaal: de Bedside Singers leren om met 'wiegelied-kwaliteit' te zingen. Zacht, aandachtig en vol warmte. Ze zingen meerstemmig, uit het hoofd en oefenen om de stemmen goed te mengen want alleen dan kan de toegezongene zich ontspannen in een 'bad van klanken'.

Psychologisch: de Bedside Singers leren om op een compassievolle manier aanwezig te zijn aan het sterfbed. Dit houdt in dat ze aandachtig zijn, in het moment, met een open hart en tegelijk goed gecenterd in zichzelf, zodat emotionele reacties hen niet 'van de wijs' brengen. Ze bereiden zich zo voor op de confrontatie met lijden en sterven en leren daar op een goede manier mee om te gaan.

In 2023 boden we de volgende trainingen, workshops en bijeenkomsten aan om deze kwaliteiten te ontwikkelen:

- *De Basisworkshop en Gevorderden workshop*
Tijdens onze Basisworkshop en Gevorderden workshop oefenen we met de bovenstaande vaardigheden. Alle nieuwe koren volgen in hun eerste jaar de Basisworkshop en vanaf 2024 willen we een Gevorderden workshop aanbieden. In 2023 zette Petrie Akkerman de eerste stappen om deze workshop te ontwikkelen: zij begeleidde een pilot bij de Bedside Singers Amsterdam.
 - In 2023 verzorgde Petrie Akkerman 11 Basisworkshops:
 1. 10 januari: Arnhem-Nijmegen
 2. 5 februari: Rijk van Nijmegen
 3. 11 maart: Drents-Friese Wold
 4. 25 maart: Den Bosch
 5. 8 april: Almere
 6. 7 mei: Den Haag
 7. 3 juni: Den Helder
 8. 11 juni: Bussum
 9. 16 september: Amerongen

- 10. 29 oktober: Houten
- 11. 19 november: Heerenveen-Wolvega

- Op 18-19 februari verzorgde zij 1 Gevorderden workshop aan de Bedside Singers Amsterdam, als pilot.

- *Training van koorleiders*

We nodigen de muzikale en organisatorische koorleiders 2 keer per jaar uit voor de Koorleidersdag. Tijdens deze dag wisselen zij ervaringen uit en worden ze getraind om hun rol als koorleider goed op te pakken: het leidinggeven, het begeleiden van de groepsdynamiek, het instuderen van het repertoire, het aanleren van de 'wiegelied-kwaliteit', het verdiepen in het onderwerp 'sterven' en het bewaken van de algehele kwaliteit zijn onderwerpen die aan bod komen. Deze bijeenkomsten worden goed bezocht.

- Op 22 april vond de eerste Koorleidersdag plaats in Parnassos in Utrecht. Er waren 26 koorleiders aanwezig.
- Op 7 oktober vond de tweede Koorleidersdag plaats in de Fonteinkerk (Huis van Zuid) in Amersfoort. Er waren 31 koorleiders aanwezig.

Uit de evaluatie van de Koorleidersdag van 7 oktober:

- We kregen als feedback dat het een leerzame, inspirerende dag was. De deelnemers gaven veel complimenten.
- De nieuwe mensen vonden het fijn om ervaringen van ervaren Bedside Singers te horen en andersom vonden ervaren zangers het fijn om hun kennis te delen met de nieuwelingen.

"Goed georganiseerd, goede tijdsbewaking, goede faciliteiten, goed programma."

"Het was de eerste keer dat we aan zo'n dag meededen en we vonden de dag allebei heel zinvol. We stonden open voor en waren nieuwsgierig naar het programma. Goed om ervaringen van andere koren te horen en goed dat de tijd daarbij bewaakt werd. Het samen zingen van een aantal liederen en de wijze van oefenen waardeerden we zeer."

- *Training van de ankers*

De Bedside Singers zingen met 3 of 4 zangers aan het bed. Eén van hen heeft de leiding: het anker. Het anker is de 'dirigent' tijdens het zingen aan het bed en zorgt ervoor dat alles goed loopt: de voorbereiding, het contact met de vrijwilligers in het hospice, de afstemming met de toegezongene (en de eventuele naasten) en de nabespreking. In 6 bijeenkomsten (3 online, 3 live) trainen we Bedside Singers voor deze veelomvattende rol. Omdat het animo voor deze training groot is, vergrootten we in 2023 onze capaciteit. In Noord-Nederland vond de Ankertraining plaats onder leiding van Petrie Akkerman met 6 deelnemers. In Zuid-Nederland vond dezelfde training tegelijkertijd plaats onder leiding van Alet Wildmann, ook met 6 deelnemers.

- *Landelijke Korendag*

Voor alle Bedside Singers organiseren we 1 keer per jaar de Landelijke Korendag, om ons te verbinden met elkaar, ervaringen uit te wisselen, van elkaar te leren en elkaar te inspireren. De Landelijke Korendag van 2023 vond plaats op 1 juli in Parnassos in Utrecht. Er waren 57 enthousiaste Bedside Singers aanwezig.

Landelijke Korendag 2023

Workshops/ trainingen/ bijeenkomsten		
	2023	Verwacht in 2024
Basisworkshop	11 keer	25 keer
Gevorderden workshop	1 keer	5 keer
Ankertraining	2 keer	6 keer
Trainen nieuwe trainers:	3 trainers: 2x Basisworkshop en 1x Ankertraining	2 trainers
Koorleidersdagen	2 keer	2 keer
Landelijke Korendag	1 keer	1 keer

Behulpzame informatie

Naast het aanbieden van trainingen, workshops en bijeenkomsten borgen we de kwaliteit van onze koren door ze te voorzien van handige informatie. Zo helpen we ze op weg met de organisatie van hun koor. Deze informatie bieden we aan op het ledendeel van onze website. In 2023 vulden we de website aan met de onderstaande documenten:

- Wat je als koorleider moet kunnen
- Over de financiën van je koor
- Over de communicatie van je koor
- Tips voor het maken van een persbericht
- Tijdlijn: van aspirant-lid naar volwaardig lid
- Veelgestelde vragen en opmerkingen van bewoners in hospices

Naast handige informatie vinden de koren hier bladmuziek en audio-opnamen.

3. We vergroten onze naamsbekendheid

Om onze naamsbekendheid te vergroten zetten we in 2023 de onderstaande stappen.

Op landelijk niveau:

- We zongen voor 900 zorgverleners op het congres over palliatieve zorg van Carend (zie ook pagina 10).
- Documentairemaker Barbara Terlingen maakte een korte documentaire over de Bedside Singers Amsterdam: het filmpje laat zien hoe een bezoek van de Bedside Singers in zijn werk gaat. Begin 2024 volgt de brede lancering.
- We gingen in op verzoeken van [de media](#). Bijvoorbeeld:
 - Karin Brunt van de Bedside Singers het Gooi werd geïnterviewd door de Gooi- en Eemlander.

- De Bedside Singers Utrecht stonden met een groot artikel in het Algemeen Dagblad.
- De Bedside Singers Leiden kregen aandacht in dagblad Trouw.
- Petrie Akkerman beantwoordde 3 vragen in het tijdschrift Happinez.
- De Bedside Singers Arnhem-Nijmegen waren te beluisteren op NPO Radio 1.

Op lokaal niveau:

- Onze koren verzorgden 87 optredens voor een groter publiek (in verpleeghuizen, bij uitvaarten en herdenkingsdiensten enzovoort).
- We gaven onze koren tips om lokaal meer bekendheid te genereren met de documenten *Over de communicatie van je koor* en *Tips voor het maken van een persbericht*.
- We hernieuwden de vormgeving van onze flyer en bedankkaart (zie hieronder).
- Het bestuur besloot in het voorjaar om de drukkosten van de flyers van de koren op zich te nemen, ofwel: wij verzorgen de vormgeving met de naam en foto van het koor, laten de flyers drukken en vervolgens thuisbezorgen.

Ondersteuning bij de communicatie

We verzorgden voor onze koren de volgende communicatie-uitingen:

- een eigen flyer
- een bedankkaart
- een eigen webpagina ([zie bijvoorbeeld hier](#))

Voorbeeld van een flyer:

Bedankkaart:

Met deze uitingen zorgen we ervoor dat alle koren volgens dezelfde huisstijl communiceren. Zo stralen we een eenvormig beeld uit en vergroten we onze herkenbaarheid, en daarmee onze naamsbekendheid.

Social Media

Als Bedside Singers Nederland beheren we een Facebook-account en een LinkedIn-account. Daar delen we nieuwtjes over onszelf, over onze koren en interessant nieuws van anderen. [Je kunt ons hier vinden op Facebook](#) en [hier op LinkedIn](#).

Op Facebook hadden we eind 2023 567 vind-ik-leuks en 710 volgers. We moedigen onze koren aan om ook zelf een account aan te maken. Eind 2023 hadden de volgende koren een eigen Facebook-account:

- Almere
- Bodegraven
- Drents-Friese Wold
- Hoorn
- Houten
- Leiden e.o.
- Utrecht e.o.

Op LinkedIn hebben alleen de Bedside Singers Almere een eigen account. Wel deelden veel Bedside Singers onze berichten en postten zij berichten op persoonlijke titel. Op LinkedIn zijn we minder lang actief dan op Facebook. Eind 2023 hadden we 346 volgers.

Berichten op Facebook, bijvoorbeeld:

Een prijs voor de Bedside Singers Utrecht!

De Bedside Singers Utrecht wonnen de Pluim van Sint Maarten, een prijs die is ingesteld door de Katholieke kerken van Utrecht. De prijs bestaat uit een oorkonde en een plaquette van keramiek. Ze stonden overigens ook met een interview in het parochieblad Martinus Magazine. [Lees het allemaal hier](#). Wij zijn natuurlijk apetrots op het mooie koor in Utrecht!

Jarig?

Op 24 oktober 2023 werden we 7 jaar. Tenminste, het is een beetje hoe je telt. 7 jaar geleden, in 2016, was de eerste repetitie van het eerste Bedside Singerskoor, opgericht door Petrie Akkerman in Amsterdam. Daarna werden we een stichting, op 14 juni 2019 om precies te zijn. De Stichting Bedside Singers Nederland viert volgend jaar haar 5-jarig bestaan. [Hier lees je meer over hoe het begon](#).

Een magisch moment

Bedside Singers Nederland

Gepubliceerd door Brenda Poppenk · 6 april 2023 ·

'Toen we gingen zingen, was er plots beweging. Heel even maar. Voor iedereen aanwezig – ook voor onszelf – was het een magisch moment.'

Heb je dit prachtige artikel over de Bedside Singers Utrecht al gelezen? Wij zijn er blij mee want het geeft zo mooi en compleet weer wat we doen.

<https://bedsidesingers.nl/.../de-bedside-singers-utrecht.../>

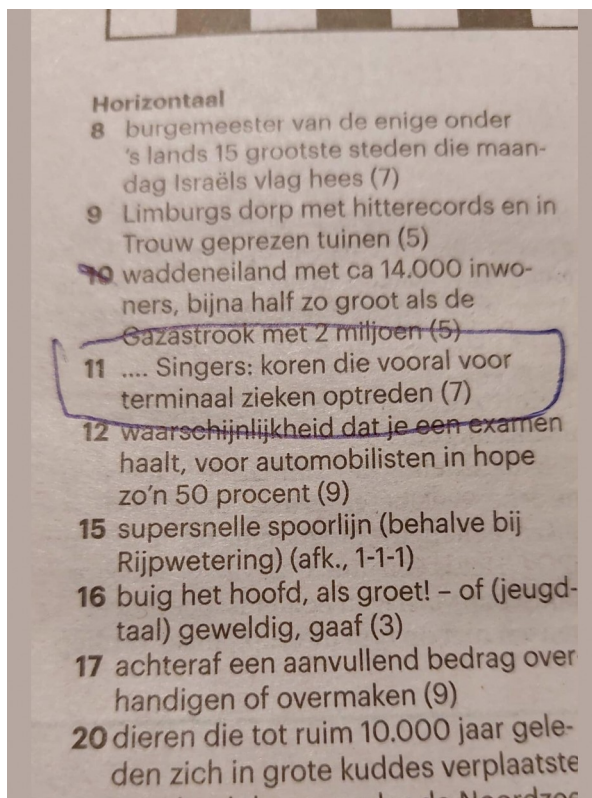
Naar het artikel in het AD: <https://www.ad.nl/.../dit-koor-zingt-voor-stervende.../>

Foto van Angeliek de Jonge

Als puzzelvraag in de krant

Op 13 oktober werden we zelfs een puzzelvraag in dagblad Trouw!

Een gulle gift voor de Bedside Singers Heerenveen-Wolvega

Bedside Singers Nederland

Gepubliceerd door Brenda Poppenk · 24 november 2023 ·

Wat geweldig van [Stichting Lichtstraal](#)! Een gulle gift voor de Bedside Singers Heerenveen-Wolvega: prachtige krukjes. En wat een leuke mensen zitten er op 😊, ze stralen helemaal. Krukjes dus. Wist je dat we als Bedside Singers altijd onze eigen krukjes meenemen? Zo hoeven we niet te schuiven met stoelen en dat scheelt veel onrustig gedoe. Wel zo fijn voor de toegezongene.

4. We verbeteren onze financiële basis

Om de groei en professionalisering van onze stichting te bekostigen was het nodig om onze financiële basis te versterken. Daarom zetten we in 2023 de onderstaande stappen.

Warme steun

Onze Bedside Singers zingen zonder financiële vergoeding en ons bezoek is kosteloos voor de toegezongene. We zien het zingen aan het bed als een geschenk. Voor ons is dat een belangrijk uitgangspunt. We zijn daardoor afhankelijk van gulle donateurs en fondsen.

- We schreven fondsen aan om ons te ondersteunen. Van de onderstaande fondsen ontvingen we in 2023 een totaalbedrag van 41.500 euro:
 - Stichting RCOAK
 - Stichting Henriëtte Fonds
 - Dr. C.J. Vaillant Fonds
 - Oranje Fonds
 - Contribute Foundation
 - Ars Donandi
 - Mr. August Fentener van Vlissingenfonds

- Van onze donateurs ontvingen we in 2023 een bijdrage van 3.800 euro. Deze donaties kwamen binnen via onze website (via de doneerknop).
- Onze koren ontvangen ook donaties van lokale donateurs. Deze donaties komen terecht in de kas van het betreffende koor.

Zonder deze bijdragen kunnen we niet bestaan. We zijn daarom erg blij met deze warme steun!

Aanpassen tarieven

In 2023 pasten we onze tarieven aan:

- De contributie ging per 1 januari 2023 van 15 euro naar 20 euro per koorlid per jaar. Als een koor later instroomde, betaalden de koorleden een bedrag naar rato.
- Het starterspakket kostte per 1 januari 2023 45 euro in plaats van 35 euro.
- Voor de Koorleidersdagen vroegen we 15 euro per deelnemer (in 2022 vroegen we 12 euro per deelnemer).
- We besloten dat we de Landelijke Korendag vanaf 2023 gratis aanbieden aan alle Bedside Singers (in 2022 vroegen we een bijdrage van 12 euro per deelnemer).
- Voor de Ankertraining vroegen we tot en met juli 2023 90 euro per deelnemer, daarna verhoogden we het bedrag naar 100 euro.

Vanaf 1 januari 2024 verhogen we het tarief van de Basisworkshop van 15 naar 25 euro per deelnemer. De Gevorderden workshop die we in 2024 zullen aanbieden, gaat ook 25 euro per deelnemer kosten.

Betaling medewerkers

In 2023 konden we onze 2 medewerkers voor het eerst betalen volgens een vast uurtarief. Dit tarief stelden we vast op 50 euro per uur exclusief BTW. De medewerkers stuurden ons maandelijks een factuur, als zzp-er, dus vanuit hun eigen bedrijf. De jaren ervoor kregen zij ook betaald, maar wel een stuk minder, al naar gelang er geld beschikbaar was.

Ons financiële overzicht

Kijk hieronder voor ons financiële overzicht van 2023.

Inkomsten			Uitgaven
beginsaldo SNS-bank per 01-01-2023	2.554	overhead- en personeelskosten	48.318
contributie	2.395	train de trainer	1.154
fondsen	41.500	kosten SNS-bank	215
donaties	3.800	reis/-materiaalkosten, zaalhuur	2.523
starterspakket (1 koor betaalde nog 35 euro, het tarief van 2022)	890	teruggave donaties aan koren in het land	1.135
koorleidersdagen	855	overige kosten	75
basisworkshop	1.275		
gevorderden workshop	270		
ankertraining	1.090		
overige inkomsten	0		
TOTAAL inkomsten	54.629	TOTAAL uitgaven	53.420
		beginsaldo 1 januari 2023	2.554
		eindsaldo 31 december 2023	1.209

Resultaat rekening 1-1-2023 t/m 31-12-2023

liq. Middelen SNS-bank	1.209	startkapitaal	2.554
		resultaat	1.346
	=====		=====
	1.209		1.209

Balans per 31-12-2023

inkomsten	54.629	uitgaven	53.420
		banksaldo SNS	1.209
	=====		=====
	54.629		54.629

2023 in cijfers

- In december 2023 zijn 16 koren volwaardig lid.
- Daarvan zijn 7 koren in 2023 volwaardig lid geworden.
- 1 koor is in 2023 gestopt door persoonlijke omstandigheden van de koorleider (Harderwijk-Hierden). Dit koor heeft wel contributie betaald (dus 17 koren hebben contributie betaald).
- 20 koren vroegen dit jaar het starterspakket aan en zijn dus aspirant-lid geworden.
- 8 koren worden volwaardig lid vanaf 1 januari 2024.
- De aspirant-koren in Deventer en Eindhoven-Nuenen zijn gestopt.
- In totaal zijn er 38 koren, in allerlei stadia van ontwikkeling.
- We hebben in 2023 435 keer in een hospice aan het bed gezongen.
- We hebben in 2023 31 keer aan het bed gezongen in een verpleeghuis.
- We hebben in 2023 10 keer aan het bed gezongen bij iemand thuis.
- We hebben in 2023 30 keer elders aan het bed gezongen (vooral in het ziekenhuis).
- In totaal hebben we in 2023 dus 506 keer aan het bed gezongen van iemand in de stervensfase. Vorig jaar waren dat 360 mensen. Dat betekent een groei van 40,5%.
- Bij het zingen aan het bed waren er vaak naasten aanwezig, die niet zijn meegeteld.
- We hebben in 2023 33 keer in de huiskamer gezongen van een hospice/verpleeghuis.
- We hebben in 2023 87 optredens verzorgd voor een groter publiek (in verpleeghuizen, bij uitvaarten en herdenkingsdiensten enzovoort).
- We worden steeds vaker benaderd door instellingen die vragen of we komen zingen.

	2022	2023	Verwacht in 2024
Koren die volwaardig lid zijn	11	16	35
Aangevraagde starterspakketten	14	20	25
Zangmomenten	360	506	750
Aantal zangers	113	210	360

Het bestuur

Het bestuur vormt een belangrijke basis van onze stichting. Naast besturen voeren de bestuursleden belangrijke uitvoerende taken uit. Het bestuur hield zich in 2023 bezig met fondsenwerven, het opstellen van verantwoordingsdocumenten, het vaststellen van het jaarplan en de begroting, het samenwerken met de SESAM Academie en het aannemen van een nieuwe coördinator. Onze voorzitter Ingrid Windmeijer was als mede-begeleider aanwezig bij de Landelijke Korendag en de Koorleidersdagen en zij onderhield het contact met onze ambassadeur Sander de Hosson.

ANBI-status

Wij, Stichting Bedside Singers Nederland, hebben per 1 januari 2021 de ANBI-status: we zijn een 'algemeen nut beogende instelling'. Een ANBI-status wordt – na aanvraag – verleend door de Belastingdienst. Een instelling kan alleen een ANBI zijn, als ze zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen nut. Verder betekent het dat:

- we een instelling zijn zonder winstoogmerk,
- wij, en de mensen die rechtstreeks bij ons betrokken zijn, voldoen aan de integriteitseisen,
- onze bestuurders en beleidsbepalers niet over het vermogen van de instelling mogen beschikken alsof het hun eigen vermogen is. Er is sprake van gescheiden vermogen,
- we niet meer vermogen mogen aanhouden dan redelijkerwijs nodig is voor ons werk. Daarom moet ons eigen vermogen beperkt blijven,
- de beloning voor onze bestuurders beperkt is tot een onkostenvergoeding of minimale vacatiegelden,
- we een actueel beleidsplan hebben,
- we een redelijke verhouding tussen kosten en bestedingen hebben.
- we voldoen aan de administratieve verplichtingen van de Belastingdienst.

Diepe ontspanning

Clary Rooda, die haar vriendin verloor, zag hoe zij in het hospice even haar pijn kon vergeten door de Bedside Singers. Ook voor haarzelf was het een troost om los te komen van haar rol als mantelzorger: 'Je bent als naaste van iemand die gaat sterven al heel lang aan het zorgen. Je vraagt je voortdurend af wat je voor iemand kunt doen.' Het gezang zorgde bij haar en haar vriendin voor diepe ontspanning: **'We waren even samen in een andere dimensie.'** Ze besloten het koor uit te nodigen om bij de uitvaart van haar vriendin te komen zingen.

Een blik vooruit naar 2024

Wat kunnen we nu al vertellen over 2024? We maken komend jaar in elk geval werk van:

- het opstarten van 25 nieuwe koren. We brengen zangers met elkaar in contact en geven hen handvatten om een Bedside Singerskoor te vormen.
- het opleiden van koorleiders en zangers. In 2024 geven we 36 trainingen/workshops aan koren en koorleiders en organiseren we 2 Koorleidersdagen en een Landelijke Korendag.
- onze naamsbekendheid. We leggen contact met verwijzers in het palliatieve netwerk en informeren hen over ons aanbod. Daarnaast vragen we aan alle koren om de plaatselijke bekendheid te vergroten bij instellingen waar palliatieve zorg wordt verleend. De lancering van de korte documentaire die we in 2023 lieten maken zal hierbij behulpzaam zijn.
- het professionaliseren van de mogelijkheden om ons werk te steunen. We denken daarbij aan werven van vaste donateurs die bijvoorbeeld 'Vriend van de Bedside Singers' worden.

Volwaardig lid per 1 januari 2024

Per 1 januari 2024 worden de volgende koren volwaardig lid:

1. Bedside Singers het Gooi
2. Bedside Singers Heerenveen-Wolvega
3. Bedside Singers Den Helder
4. Bedside Singers Zutphen
5. Bedside Singers Duin- en Bollenstreek
6. Bedside Singers Dokkum
7. Bedside Singers Heiloo
8. Bedside Singers Nimma

In de loop van het jaar 2024 zullen er waarschijnlijk meer koren volgen.

Korendagen 2024

De korendagen in 2024 vinden plaats op:

- zaterdag 16 maart: Koorleidersdag
- zaterdag 5 oktober: Landelijke Korendag
- zaterdag 23 november: Koorleidersdag

Tijdens de Landelijke Korendag zullen we aandacht besteden aan ons 5-jarig jubileum.

Een nieuwe coördinator en een nieuwe functie

Brenda Poppenk deed vanaf het begin van onze oprichting de coördinatie en communicatie voor Bedside Singers Nederland. Vanaf 1 januari stopt zij met haar functie als coördinator. Zij blijft wel bij ons in de functie van communicatieadviseur. Zij zal in 2024 o.a. dit jaarverslag schrijven, starten met een nieuwsbrief voor externe belangstellenden, en het starterspakket, dat nu uit losse delen bestaat, omvormen tot een eenvormige handleiding.

Marieke Maan neemt vanaf 1 januari 2024 coördinerende deel van het werk van Brenda over. Daarnaast zal zij in 2024 stappen zetten om de administratie en de particuliere fondsenwerving te professionaliseren. Ook zal zij het bestuur administratief ondersteunen op het gebied van financiën en fondsenwerving.

We kijken uit naar het jaar 2024!

De Bedside Singers Amsterdam zingen *Durme* in Hospice ZorgHerberg Oostpoort © Bert Benschop